

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O SMANJENJU MIROVINA
ODREĐENIH, ODNOSNO OSTVARENIH PREMA POSEBNIM PROPISIMA O
MIROVINSKOM OSIGURANJU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O SMANJENJU
MIROVINA ODREĐENIH, ODNOSNO OSTVARENIH PREMA POSEBNIM
PROPISIMA O MIROVINSKOM OSIGURANJU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM
ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjeni Zakona o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju sadržana je u odredbi članaka 2. stavka 4. i 63. stavak 5. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI
ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA
PROISTEĆI**

Ocjena stanja

U članku 4. Zakona o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju (Narodne novine broj 71/2010) predviđeno je da smanjenju mirovina predviđenih tim Zakonom ne podliježu mirovine u mjesečnoj svoti do 3.500,00 kn, mirovine hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i ratnih vojnih invalida s oštećenjem organizma od 100%, mirovine prema Zakonu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja i pravima po osnovi nezaposlenosti zaposlenika u Istarskim ugljenokopima "Tupljak" d. d. Labin i mirovine prema Zakonu o uvjetima za stjecanje prava na starosnu mirovinu radnika profesionalno izloženih azbestu.

U članku 2. istoga Zakona predviđeno je smanjenje mirovina članova obitelji smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koje se ostvaruju prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (Narodne novine broj 174/2004, 92/2005, 02/2007, 107/2007, 65/2009 i 137/2009 – u daljnjem tekstu Zakon o pravima hrvatskih branitelja).

Zakonom o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju predviđeno je dakle, da se smanjuju i obiteljske mirovine djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja, ostvarene prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja.

Djeca smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja su posebna socijalna skupina prema kojoj državna skrb počiva na osiguranju materijalnih i drugih prava, a prije svega na pravu na obiteljsku invalidninu i obiteljsku mirovinu za vrijeme redovitog školovanja kao i najduže 12 mjeseci od završetka odnosno prekida redovitog školovanja, ako su nezaposlena. Navedena prava mogu se koristiti najduže do 26. odnosno 27. godine života.

Ovakva skrb Republike Hrvatske za djecu smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja ima temelj u odredbi članka 63. stavak 5. Ustava Republike Hrvatske. Naime navedenom odredbom je propisano da država osobitu skrb posvećuje maloljetnicima bez roditelja i onima za koje se ne brinu roditelji.

Djeca smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja su posebna socijalna skupina prema kojoj Republika Hrvatska mora preuzeti roditeljsku skrb i obvezu roditeljskog uzdržavanja dok su na redovitom školovanju. Obiteljskim zakonom je predviđena obveza uzdržavanja djece od strane roditelja dok su na redovitom školovanju, a kako ova skupina djece nema živog ni jednog roditelja koji bi preuzeo obvezu njihovog uzdržavanja, to ovu obvezu mora preuzeti Republika Hrvatska.

Republika Hrvatska je od završetka Domovinskog rata preuzela obvezu uzdržavanja više od 185 djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata dok su bila na redovitom školovanju odnosno za vrijeme njihove nezaposlenosti najduže 12 mjeseci od prekida ili završetka redovitog školovanja.

Trenutno je 100 djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja koji su korisnici prava iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja, pa i prava na obiteljsku mirovinu, sa osnova redovitog školovanja, zbog nesposobnosti za privređivanje nastale prije navršene 15-te godine, te za vrijeme nezaposlenosti najduže 12 mjeseci od prestanka redovitog školovanja.

Njima je temeljem Zakona o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju, obiteljska mirovina počevši od 1. srpnja 2010. godine umanjena za 10%.

Umanjenje obiteljske mirovine za djecu smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja ima negativne posljedice u smislu uzdržavanja ove djece od strane Republike Hrvatske. Ove negativne posljedice se odnose prije svega na pad njihovog životnoga standarda. Budući da se njih 80% školuje na visokim učilištima na kojima imaju velike troškove, posljedica smanjivanja novčanih primanja izravno utječe i na njihovo dalje školovanje.

Slijedom navedenoga, potrebno je napomenuti kako je sama inicijativa za izmjenom predmetnog Zakona potekla od Zajednice udruga udovica hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata Zagreb i Udruge djece poginulih i nestalih hrvatskih branitelja Domovinskog rata.

Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim Zakonom

Predloženim Zakonom uređuje se prestanak smanjenja obiteljskih mirovina članova obitelji smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata - djece bez oba roditelja, koje se ostvaruju prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja.

Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Donošenje predloženog Zakona imalo bi pozitivne posljedice i osiguralo materijalnu i socijalnu sigurnost djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez oba

roditelja, koja bi obiteljsku mirovinu, ostvarenu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja primala bez umanjenja od 10%.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU OVOG ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona potrebno je osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske i to za 100 djece u mjesečnom iznosu od 88.003,00 kuna, što će u 2011. godini iznositi 265.000,00 kuna. Na godišnjoj razini potrebno je osigurati 1.057.000,00 kuna.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temeljem odredbe članka 159. Poslovnika Hrvatskog Sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, radi dosljedne provedbe ustavne obveze Republike Hrvatske prema djeci smrtno stradalih hrvatskih branitelja bez oba roditelja.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O SMANJENJU
MIROVINA ODREĐENIH, ODNOSNO OSTVARENIH PREMA POSEBNIM
PROPISIMA O MIROVINSKOM OSIGURANJU**

Članak 1.

U Zakonu o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 71/2010), u članku 4. alineji 2. iza riječi „s oštećenjem organizma od 100%“ dodaju se riječi „i obiteljske mirovine djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja, osim sukorisničkih dijelova ovih mirovina koji pripadaju djeci koja su rođena u braku ili izvan braka s drugim roditeljem, odnosno udovici.“.

Članak 2.

Ovaj Zakon će se objaviti u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. listopada 2011.

OBRAZLOŽENJE

Uz Članak 1.

Člankom 1. predviđena je izmjena važećeg Zakona na način da se ne umanjuju obiteljske mirovine djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja. Od umanjenja se ne bi izuzeo sukorisnički dio obiteljske mirovine koju ostvaruju druga djeca smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koja su rođena u braku ili izvan braka s drugim, živim roditeljem, te udovice smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Uz Članak 2.

Člankom 2. određeno je da će se Zakon objaviti u Narodnim novinama, te će stupiti na snagu 1. listopada 2011. godine.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA
KOJE SE MIJENJAJU**

Članak 4.

Smanjenju mirovina prema članku 2. i 3. ovoga Zakona ne podliježu:

- mirovine u mjesečnoj svoti do 3.500,00 kuna
- mirovine hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i ratnih vojnih invalida s oštećenjem organizma od 100%,
- mirovine prema Zakonu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja i pravima po nezaposlenosti zaposlenika u Istarskim ugljenokopima "Tupljak" d. d. Labin,
- mirovine prema Zakonu o uvjetima za stjecanje prava na starosnu mirovinu radnika profesionalno izloženih azbestu.